

Kies voor een **beleid** waarin **iederéén** meetelt. Duizenden raadsleden worden die dag verkozen om gedurende 6 jaar onze gemeenten en provincies te besturen.

Welke zijn hun prioriteiten op vlak van **dementie**?

Jouw mening telt

Wist jij dat er in België 122000 mensen met dementie zijn, waarvan 6600 mensen met jong-dementie. Tegen 2060 zou dit aantal verdubbelen. Dementie is een uitdaging voor de hele samenleving. Een dementievriendelijke gemeente kan hierbij een belangrijk rol spelen.

Ongeveer 70% van de mensen met dementie leven thuis. Een dementievriendelijke omgeving kan ervoor zorgen dat mensen langer thuis kunnen blijven.

Een goede woonomgeving waar er voldoende zorg en ondersteuning beschikbaar is, verhoogt het welbevinden van jou en je omgeving. Een dementievriendelijke gemeente zorgt ervoor dat warmte, betrokkenheid en menselijkheid voor iedereen kan gerealiseerd worden.

Op **14 oktober 2018** zijn er gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Er is in ons land stemplicht. Iedereen van 18 jaar en ouder mag zijn stem uitbrengen, ook mensen met dementie. Wanneer mensen met dementie het willen en ook duidelijk kunnen aangeven op welke partij zij willen stemmen, kan dat.

Indien de vrederechter een bewindvoerder heeft aangesteld, zal deze telkens concreet aanduiden tot hoever het bewind reikt. Indien de vrederechter oordeelt dat de persoon kiesonbekwaam is, moet hij dat in zijn vonnis zetten en wordt dit meegedeeld aan de gemeente. In dat geval zal de persoon geen oproepingsbrief ontvangen. Kan een persoon zijn wil niet uiten, dan kan de persoon niet stemmen en wordt dit door een doktersattest bevestigd.

In ieder stembureau is een één stemhokje voorzien voor mensen met een lichamelijke beperking. Er is geen tijdslimiet voorzien voor het stemmen. Indien iemand problemen heeft met het gebruik van stemcomputers, of bijvoorbeeld angstig of onrustig wordt door de drukte in het stemlokaal, dan is begeleiding mogelijk.

Stemmen is deelnemen aan de samenleving.

Anne-Mei The schrijft hierover het volgende: .

“Sinds enkele jaren heb ik contact met Jaap Hartog (82) en zijn vrouw Maria met Alzheimer. Soms ga ik op bezoek. Regelmatig mailen we over hun dagelijks leven.

Op 18 maart schrijft hij hoe hij die dag voor zijn vrouw wilde stemmen. Omdat zij haar handtekening niet meer kan zetten is een normale volmacht niet mogelijk. Hartog gaat daarom naar het stembureau met de door de notaris opgestelde algemene volmacht, waarvoor Maria toestemming verleende. Deze wordt geweigerd. Hartog mag niet voor zijn vrouw stemmen.

Hartog gaat te rade bij zijn notaris. Stemmen is een hoogstpersoonlijk recht en kan inderdaad niet met een algemene volmacht, zegt deze. De volmacht moet iedere keer opnieuw worden afgegeven. De notaris begrijpt dat dit ‘niet goed voelt’. ‘Misschien ontstaat er voortschrijdend inzicht bij de wetgever.’

De Hartogs hebben altijd bewust gestemd. Ze voelen zich deel van de samenleving en zich daar ook (deels) verantwoordelijk. Voor Maria geldt dat nog steeds, ook nu ze dement is.

Het klopt niet dat mensen met dementie niet van hun stemrecht gebruik mogen maken, als ze dat wel willen, alleen omdat ze hun handtekening niet kunnen zetten.

Het klopt nog minder dat mensen met dementie niet voor vol worden aangezien en buiten de samenleving vallen. De confrontatie hiermee vergroot gevoelens van er niet toe doen, betekenisloosheid en kan leiden tot somberheid, depressie, sociaal isolement en eenzaamheid.

Het gonst over de participatiesamenleving en de dementievriendelijke samenleving. Laat mensen met dementie participeren. Laten we dementievriendelijk zijn. Hoe we het noemen maakt me eigenlijk niet uit. Het is gewoon een kwestie van rechtvaardigheid en beschaving om kwetsbare mensen te laten voelen dat ze er mogen zijn en erbij horen. Laten we daarvoor de voorwaarden creëren. Om te beginnen dat Maria Hartog haar stem mag uitbrengen, zoals ze altijd heeft gedaan.

Mogelijkheden.

1. De bewoner gaat stemmen.

Om het stemmen voor mensen met dementie het zo gemakkelijk mogelijk te maken hebben we een folder uitgewerkt. We baseerden ons hiervoor op de informatie van de Alzheimer Liga Nederland. Je kan deze folder meenemen naar het stembureau. De folders kan je vinden aan het onthaal.

Henk Pagée is 69 jaar en kreeg vier jaar geleden de diagnose Alzheimer. Omdat hij het erg belangrijk vindt dat hij nog kan stemmen en daar andere mensen met dementie ook graag bij wil helpen, heeft hij een stappenplan bedacht. "Ik stem mijn hele leven al. Waarom zou dat nu niet meer kunnen? En ja, ik heb wel wat hulp nodig. Ik vraag daar gewoon om. Dit stappenplan helpt mij. Ik neem het vooraf door en stapje voor stapje gaat dat zeker lukken en anders vraag ik mijn broer, zus of vriend mee".

Vervoer: wanneer je niet beschikt over aangepast vervoer en je naaste wil gaan stemmen kan u gebruik maken van het busje van de Wingerd. Neem contact op met het onthaal.

2. Volmacht

Indien uw naaste niet in staat is om naar het stembureau te gaan kan hij/zij ook een volmacht verlenen. Het initiatief tot het verlenen van een volmacht ligt bij de persoon met dementie en niet bij de gemachtigde. Als iemand al zo vergevorderd is in zijn ziektebeeld dat hij/zij niet meer kan beslissen om een volmacht te verlenen, moet deze kiezer niet meer kiezen.

Indien hij/ zij wel een volmacht wens te geven kan de kiesbrief, het attest en het volmachtformulier verkregen worden op het secretariaat.

- ~ De gemachtigde kent en respecteert de politieke voorkeur van de bewoner.
- ~ Vult het volmachtformulier in.

- ~ De bewoner (kiezer) en de gemachtigde zetten allebei een handtekening op het volmachtformulier.
- ~ De bewoner (kiezer) geeft naast een correct attest van de arts een correct ingevuld en ondertekend volmachtformulier mee. De gemachtigde brengt de stem van de bewoner tegelijkertijd met zijn eigen stem uit, dus op hetzelfde stembureau.
- ~ Kan de bewoner geen handtekening of code zetten, dan kan de arts een attest toevoegen dat de persoon in de fysieke onmogelijkheid is om te handtekenen. In sommige gemeenten kan bv ook gewerkt worden met een getuige. Uiteindelijk zal de voorzitter van het stembureau beslissen of de volmacht al dan niet aanvaard wordt.
- ~ Meer informatie is er te vinden op www.leuven.be/volmacht of www.vlaanderenkiest.be

3. Niet gaan stemmen/ geen volmacht.

De oproepingsbrief en het medisch attest worden opgestuurd naar de dienst bevolking van Stad Leuven

Voor de bewoners die niet gedomicilieerd zijn in De Wingerd zijn de medische attesten voor vrijstelling te verkrijgen op het secretariaat (openingsuren van 8u30 tot 12u30 en van 13u30 tot 17u00) vanaf 1 oktober. Op vraag kan dit attest opgestuurd worden.

Bespreek met de bewoners zijn politieke voorkeur.

Hoe doe je dit?

GOED omgaan met dementie en het thema bespreekbaar maken:

Enkele tips

- G**erust stellen
- O**ogcontact maken
- E**ven meedenken
- D**ankjewel

“In de woning vertel ik dat er dit jaar verkiezingen gehouden worden en of ze hieraan willen deelnemen. Eén dame geeft duidelijk aan dat zij dit zelf nog wenst te doen: “Zo lang je het nog zelf kan doen, wil je het zelf blijven doen” zegt ze. Een andere dame is vroeger heel politiek actief geweest. Vindt zij het ook nu nog belangrijk om haar stem uit te brengen. Het is fijn om dit te weten.” Nele

De voorbereiding tot stemmen kan je als mantelzorger doen door op een rustige manier een gesprek aan te gaan, de krant of een tijdschrift te lezen, een eenvoudig overzicht te maken met de hoofdpunten per partij en het partijlogo.

In de auto kan je gewoon je vader, moeder of partner gewoon ophalen en in de auto nog eens de verschillende opties vertellen.

Is de partij van uw voorkeur dementievriendelijk?

Ook de lokale politiek kan helpen om meer aandacht voor dementie in uw gemeente te geven. Ga daarom na of de politieke partij van uw voorkeur dementie in zijn programma heeft opgenomen. Dit kunt u controleren aan de hand van de volgende punten.

- ~ Er wordt prioriteit gegeven aan dagbesteding, huishoudelijke hulp en vervoerprioriteit in het beleid voor passende zorg bij dementie
- ~ Er worden allerlei vormen van ondersteuning voor de mantelzorger bij dementie aangeboden, zodat deze het langer thuis kan houden.

- ~ De politieke partij gaat voor een dementievriendelijke gemeente waarbij iedereen kan helpen: van bakker, sportvereniging, cultuur tot gemeenteraad.
- ~ Inwoners, medewerkers van de gemeente/OCMW kunnen een gratis training volgen rond 'omgaan met dementie' en hun mantelzorgers
- ~ De gemeente heeft specifieke aandacht voor mensen met jongdementie
- ~ De gemeente/OCMW communiceert en informeert op een laagdrempelige manier over dementie. Zij communiceert op een respectvolle manier over het thema. Ze onderschrijft daarbij de engagementsverklaring van de Vlaamse overheids campagne: 'Vergeet dementie, onthou mens'
- ~ Er zijn voldoende vervoersmiddelen aanwezig (openbaar vervoer, minder mobiele centrale, opstapplaatsen....
- ~ Mensen met dementie krijgen kansen om te blijven deelnemen aan het sociale leven in de gemeente
- ~ Er wordt moeite gedaan om ook ouderen te bereiken die een verhoogd risico lopen om geïsoleerd te geraken

Vind jij dat jouw gemeente een goed beleid voert rond dementie? Je kan via de "dementiemeter- inventarisatie van het lokaal dementiebeleid" jouw mening vormen. "

www.dementievriendelijk.vlaanderen

Wij wensen je succes. Maak er een leuke uitstap van en sluit af met een drankje met uw metgezel.

Heb je nog vragen?

Je kan terecht bij het onthaal

Informatiebronnen

- www.alzheimer-Nederland.nl (met tips en video)
- www.dementie.be/themas/dementievriendelijke-gemeente/dementievriendelijk-vlaanderen
- Samendementievriendelijk.nl
- Moet je mensen met dementie nog laten stemmen? Mantelzorgdijk
- Anne-Mei The voor de zaterdageditie van het Parool d.d. 28 maart 2015
- Stemmen met dementie: een verkenning van de ervaringen van mensen met dementie en hun mantelzorgers met stemmen bij verkiezingen. Februari 2018. Susanne van den Buuse – Alzheimer Nederland
- Vlaanderenkiest.be

